

El Lluitador

Portantveu de la Federació A. S. O. de Banyoles

De tots els articles en son
responsables urs a utors

|| Preu: 15 cts.

No es tornen els originals
Redacció: D. Pastora, 19

Amenaces, no!

I menys aquestes amenaces xules de *macquereaux* que empren alguns cacics i burgesos, per aterroritzar els obrers de Banyoles:— Heus ací el que diuen, amb aquella chulaperia i matonisme que els caracteritza. «Vosaltres—dirigint-se als obrers—aneu fent, que ja ens arribarà la nostra».

Heu entès bé, companys?—Diuen que ja els hi arribarà la seva. I al dir-ho, es tíren els pantalons amunt, es refilen el bigoti, i escupen de cantó.

A nosaltres, obrers, homes de la Federació, aquestes amenaces ens causen el mateix efecte, com si sentíssim cantar la Tempestat en un dia puríssim d'Abril, i sota l'ombra d'una alzina.

Seràn malaguanyades les paraules, si ens entestem a contestar-los-hi. Però, ho farem.

Sapiguen aquests individus, que *nosaltres* els obrers, tant del camp com de la fàbrica, serem sempre allà on som. No ens mourem ni una miléssima de milímetre del

camí que ens hem traçat. Ni que es donés el cas—bon xic problemàtic—que «els hi arribés la seva» no ens mouríem.

Perquè ens sobra la raó; perquè ni els amenaces ni les persecucions causarien el mes mínim efecte en la nostra ànima de revolucionaris conscients, i perquè es molt difícil que uns escarbats miserables puguin aixafar un élefant. El mes probable es que en una fita molt propera, aquests que ara s'envalentonen i s'esgargamellen amenaçant, els veiem córrer aguantant-se les calces... però, no amb el gest de chulo amb que ara ho fan, sinó amb una mà al darrera, aguantant una cosa que fa molt mala olor, i que sol ésser efecte d'un excés de pànic.

El nostre lema es, entenguin-ho bè aquests valents: Endavant; caigui qui caigui i peti qui peti.

I que consti que a no trigar molt, podria ésser que aquest nostre lema tingués una actualitat no massa agradosa per aquests valents d'opereta.

I creieu-nos, que ens agradarà.

Quin "lío"!

Si mai algú historiador que no s'agafi les coses d'Espanya massa en sèrio es decideix a registrar en els anals polítics el pas pel govern de la República, d'un tal senyor Samper i Companyia, fill espiritual del matrimoni laic Lerroix-Gil Robles, creiem que li donarà el qualificatiu de «El Govern dels «líos». Calificatiu molt ben encertat, en aquest cas.

Des de molts anys a aquesta part no s'havia vist un desgavell semblant, i el més curiós del cas és que el primer Govern-Lerroix en marca la fita. Potser hauríem de retrocedir als temps pre-dictatorials per trobar-hi una analogia, amb l'atenuant de què aquells governs no eren republicans. Tothom que tingui un dit de front sab ben bé que la República no deu pas considerar-se com una cosa de forma, sinó de fons. Tothom està convençut de què la República a Espanya és una utòpia. I fins aquí, es podrien comptar amb els dits de la mà esquerra—i encara en sobrarien—els governs republicans que hem tingut. I si les formes de govern tenen una influència positiva en les manifestacions econòmiques i en els esdeveniments polítics dels pobles, no em negareu pas que, estadística en mà, la influència dels governs lerroixistes en la marxa del país ha estat i continua essent-ho, desastrosa per aquest.

Des de la vaga de Zaragoza fins als darrers i recents esdeveniments de Madrid, els governs no han fet més que rodolar de fracàs en fracàs. Els «líos» s'han anat succeint casi immediatament l'un a l'altre. Catalunya, Bascònia, etz., i el Govern, amb aquella frescura que caracteritza als radicals, tirant-s'ho a l'esquena, i confiant la solució als esbirros de Salazar Alonso.

I a propòsit d'aquest «lío», li recomanem la til·la a petites dosis com a sedatiu pels nervis. Ja ens fem càrrec que deu ésser molt dolorós per un home en les mans del qual està l'ordre públic, el constatar que no ha sapigut fer bon ús de les forces de què disposa i que en lloc de apaivagar i nivellar diferències, entre la força pública que pega i el poble que rep, les ha excitat, ha deixat assassinar impunement obrers i ha fet arribar al paroxisme el descontent del poble indefens, que no podent venjar-se amb els guàrdies, pega i maltracta les seves mullers. Nosaltres, ho censurem, i ho trobem mal fet. Però també censurem la brutalitat criminal del guàrdia que assassinà a sang freda en un portal del carrer Bravo Murillo un pobre home indefens,

el qual deixa vídua i set criatures. Heus ací el resultat de volguer ho arreglar tot per la força.

En quant al pobre i orellut Sr. Hidalgo, ja us el presentarem dies enrera.

* * *

Si enfoquem el punt de mira en tot el que a Catalunya fa referència, veurem que tampoc la gestió governamental del poder central no ha estat en cap de les maneres reeixida. Concretant-nos a la administració de la Justícia, veiem com s'absol·liurement a feixistes i monàrquics i es processa a innocents quin únic crim és l'ésser catalans; com es desobeïx per part de funcionaris de l'Audiència, les ordres del Cap de Policia Sr. Badia; com aquest ha de sentir tota mena d'insults a la seva personalitat; com té que escoltar frases com aquesta, de boca d'un fiscal:—*Usted, para mí, no representa nada*; com s'insulta Catalunya i al Govern de la Generalitat, etz. I veieu com aquest altre «lío» ve a agreujar la situació ja de per sí tivanta entre Madrid i Barcelona.

A rel d'aquests incidents, hi ha gran bellugadissa de Jovinos, Gutiérrez Emperadors i Sanchos.

Aquests funcionaris volen demanar el trasllat. Avui fos i demà, festa. Ara, per acabar-ho d'adobar només caldria que provessin de pendre'ns els serveis d'ordre públic com algú ha insinuat i... «otro lío en puerta» Que ho provi en Samper i se'n fara les ulleres.

* * *

El govern Samper no sapigut governar. El govern Samper no ha fet res de bó, i si molt de dolent. I aquest «líos» que li ha portat la seva incapacitat, tindrà que desfer-los el poble «liándose la manta a la cabeza», emprant la frase clàssica, o, traduït al català, «cordantse les calces i agafant l'às de bastos».

R. del C.

S'ha d'acabar!

S'ha d'acabar i d'una vegada per sempre, la contínua i cafre provocació que representa, pel ciutadà pacífic la visió d'aquests estols de joves amb boina vermella o amb ensenya feixista passejant-se en grups nombrosos pels camps d'arreu de Catalunya armats fins a les dents, marcant el pas militar i comanats gairebé sempre per un capellà o algú ex-pistoler dels tenebrosos Sindicats lliures.

S'ha d'acabar i d'una manera radical, aplicant el màxim de pena, als que, aprofitant-se de la igno-

rància política d'un jovent eixelebrat, els ensinístren, en el maneig de la «parabellum» al mateix temps que els hi fan aprendre el *Credo in unum Deo*.

No em gosaran pas negar els catòlics—no dic els cristians—que no deixa pas d'ésser un espectacle massa falaguer veure un sacerdot emmanillat i amb una pistola a les mans, recórrer els carrers de Barcelona, conduït pels guardies d'assalt.

Els Mossens de teula i trabuc tornen a revifar-se a l'escalf de la passivitat dels governants i amb l'ajuda dels que aspiren a governar. Per un Carles un Alfons—la qüestió importa poc—i per a tornar a fruit de les seves prerrogatives seculars, no vacilarien ni un minut en encendre una guerra civil i tornar a emular les facècies dels trabucaires del 73. No en tenen prou amb l'úsdefruit de les consciències. Volen predominar en tots els ordres.

A l'Estat, no li fan por les fanfarronades dels trabucaires. Pot disposar de forces que contrarrestin i anul·lin aquestes provocacions. Però no n'hi ha prou. El poble està indefens. I s'han donat casen que a les agressions d'aquestes societats armades, ha tingut que respondre a cops de pedra i el resultat ha estat un nombre de víctimes assassina-des per les pistoles del feix o de la monarquia.

Cal acabar aquest estat de coses. O es desarma immediatament aquestes associacions contràries al règim o s'arma el poble. El dilema es aquest i no pot haver-n'hi d'altre. I que vagi dient dels «Escamots» el diari dels tradicionalistes.

Per aquest camí, arribarem on no voldriem haver d'arribar mai. Defensarem la República amb les mateixes armes que l'amenacen. I que no se'ns facin càrrecs si algú pren mal.

UN FEDERAL

La conversa del dia

- ¡Ola Feliu!
- A mi? -Jo?
- Si home, si.
- Ja dirà el senyor que se li ofereix.
- No ets el majoral de ...
- Si senyor si: digui home digui.
- M'han dit que també has anat a Madrid?
- Mes d'una vegada.
- I... que tal t'ha provat?
- A mi sempre em prova.
- Ja ho suposo. I diu que el teu amo t'ha pagat tots els gastos?

- No faltava mes. Me c... amb el barret d'un capellà! No faltava mes.

- Home. No t'ho dic pas perque t'enfadis.

- Oh ja, però vostés les engeguen com el canó de ripoll. Si te més, sòpi dos cops.

- Home amb tu no si pot enraonar.

- Veiam digui que vol?

- Que éreu molts?

- ¡Que vol dir que si erem molts! A l'anada crec que anava tot sol, ja ho veu; entengui, per aixó, es que el tren anava plé tot el camí.

- Oh ja era de pensar.

- Al tornar si que anava molt ben acompanyat.

- Hi havia entussiasme a Madrid.

- Vosté dirà... I a l'hora del àpat, demani.

- Que en deïan allà dalt dels de Sant Isidre?

- Be està prou de llet vosté.

- Tu sembla que fassis l'orni.

- Com hi ha Deu, a n'aquest de Vilamarí no hi ha qui els entengui! Ont me surt ara amb Sant Isidre.

- Sembla que et burles de mi.

- I vosté sembla que em vol deixoneses.

- Ara va de serio Feliu. ¿Diu que al arribar ja hi varen haver trompades?

- ¡Una altre!

- I la guàrdia d'assalt...

- Que guàrdies ni deu quartos. Allà no hi havia res. A vosté l'han entabanat.

- No m'han entabanat no. ¿Que no vas anar a l'Assamblea?

- A l'Assamblea? Per qui m'ha pres vosté?

- No hi representaves el teu amo t?

- Jo sempre el represento.

- Ja veuràs ¿On vas posar a Madrid?

- A la nostra. Nosaltres a tot arreu tenim fonda. A Olot, a Càn Reconxo. A Sallent, La Camància. A Figueras, a Cala Teta. A Barcelona, a Càn Simón. A Saragossa, la fonda del Sol i etz.

- Poc ens entenem Feliu. - Veuràs escolta. ¿Que hi vas anar a fer a Madrid?

- ¡Es molt demanar aixó! La meva feina és sempre joc de poques taules. Nosaltres aviat estem entessos. Arribo a Madrid aixis

tal com vaig, i ja s'ens presenta el representant en l'estació. Jo ja el filo desseguida i ell també em fila, s'acosta. ¿En Feliu? Jo contesto. La mateixa estampa. Ma a la cartera, li donc la carta de l'Esteve, la preñ me diu *subi* al auto. Subo i cap a la fonda falta gent. Dinem prenem un calent i altre vegada a l'estació.

- Es clar a esperar els altres.
- No home no. Si encara no n'habia arribat cap.
- No?
- No home, no.
- No habia arribat cap tren especial?
- El nostre no.
- No t'entenc pas.
- Ni jo tampoc.
- No hi habia remenament per allà a l'estació?
- Redeu si n'hi habia.
- No hi vares veurer en Ramiro ni en Vinyas?
- ¡Que Ramiro ni que Vinyas! Vosté sembla que em vol pendre el pel.
- Ja veig que no ens entendriem pas. Dius que t'ha provat? Doncs bon profit. Ve degueres tornar amb la colla.
- Ah sí! Aixó si...
- Ereu molts? Ja devieu anar espessos.
- Molt i encara en varem deixar mil a Madrid.
- Que dius!
- Tal com sent, i mil mes a Saragossa.
- Tira home!
- I el darrer mil a Barcelona.
- I que hi fan a Madrid i a Saragossa. Que vol que hi fassin, l'ànec.
- L'ànec?
- Que a hores d'ara ja n'hi ha la meitat de morts.
- ¡Que redimoni! Com pot ésser de matar tanta gent.
- Gent? Als *galeotus* en diu gent vosté?
- Però digas. No vas anar a Madrid amb els de l'Institut de Sant Isidre en representació de l'Esteba, a protestar de la Llei de Contractes de Conreu?
- Que em pelin si se de que em parla. Jo a Madrid vaig anar-hi a recullir i repartir tres mil xaís *galeotus*.
- ¡Ai... animal!
- ¡Ai... futuda bèstia!

Un article interessant de Fernando Valera

El concepte cristià de la propietat és aquest de Lleó XIII: «Com l'efecte procedeix de la causa, així el producte del treball ha de pertanyer al treballador.»

Heraldo de Madrid ha publicat aquest interessant article de Fernando Valera:

«Entre las conclusiones de la asamblea de los isidros catalanes celebrada en el Monumental Cinema con asistencia de Melquiades Alvarez figura la inevitable alusión «al concepto cristiano de la propiedad».

Nosotros creíamos que ese concepto era una cosa así:

«La tierra — dice Dios — no se vende a perpetuidad, porque es mía; que vosotros, peregrinos y colonos, sois para conmigo». (Moisés, Levítico. XXV. 23).

«Lo superfluo de los ricos es lo necesario de los pobres. Quien posea un bien superfluo posee un bien que no le pertenece». (San Agustín).

«Llorad, ¡oh ricos! Llorad aullando por las miserias que os vendrán. Vuestras riquezas están podridas; vuestras ropas, comidas de polilla; vuestra plata i oro, corrompidos de orín. He aquí el jornal de los trabajadores que segaron vuestras tierras el cual por engaño, no les ha sido pagado. ¡Clama! Y los clamores de los que segaron llegan a oídos del Señor». (Santiago Apóstol. Epístola Universal. T. 1-4).

«¿Hasta donde, ¡oh ricos! habréis de llevar vuestra desenfrenada codicia? ¿Habitaís solos, por ventura en la tierra? ¿Por qué arrojaís al compañero de la Naturaleza y reclamáis la propiedad de ella?... La tierra se hizo para ser disfrutada en común por pobres y ricos. Por qué os la apropiáis vosotros solos?». (San Ambrosio. Libro de Naboth. Capítuls primero y otros).

«Todo cuanto poseemos repartámoslo entre los menesterosos». (San Justino).

«El rico es avaro y expoliador cuando hace suyo lo que recibió para repartir». (San Basilio).

«La mision del rico es administrar y no poseer» y «cuando no distribuye entre el pueblo sus bienes roba lo ajeno, sufriendo duro castigo como administrador infiel». (San Juan Crisóstomo).

Ese creiamos nosotros que era el concepto cristiano de la propiedad, que se resume en que la tierra es de Dios i no puede ser propiedad privada de nadie, por lo qual nadie puede cobrar renta al cultivador a cambio del permiso de trabajar.

En el aspecto práctico creiamos nosotros que el concepto cristiano de la propiedad era, según enseña León XIII, Papa, que el producto del trabajo pertenece al trabajador; es decir, en Catalunya al «rabassaire». Como el efecto procede de la causa, así el producto del trabajo debe pertenecer al trabajador; enseña el pontífice.

Y eso es lo que quiso aplicar de modo tímido i prudente la Generalidad de Catalunya en la famosa ley que trae de cabeza a los «isidros».

Lo que ocurre es que ademàs del concepto cristiano existe un concepto «isidrico» de la propiedad. sabido es que San Isidro Labrador se pasaba la vida rezando i durmiendo a la sombra de un alcornoque mientras los àngeles le araban el campo. Así los «isidros» catalanes son labradores como su santo patrono. a condición de que los «rabassaires» les aren el campo, les cultiven la tierra y les paguen la renta a cambio de sus cristianas oraciones.

Lo malo es que el Mundo va siendo cada dia más el reino de Satanás y se acaban ya los angelitos dispuestos a labrar la tierra a los «isidros» aunque lleven estos barretina i pertenezcan a la cofradia de San Cambó, usurero, virgen y banquero».

Un cas vergonyós

Altra vegada tornem a cridar l'atenció per l'indignitat i repugnància d'alguns homes que escriuen éssers sobrenaturals.

A una treballadora de la fàbrica de saques van espatllar-se li els telers i com es natural, cridà el contramestre per a que els hi arreglés. El prec de la treballadora no va ésser atès. Mes tard, en constatar que n'arreglava d'altres, averiats amb postero-

ritat al seu, el requerí novament, contestant-li aquell d'una manera brutal i poc decenta, que avergonyí a aquesta obrera. jove i soltera.

Esperem de la Direcció que faci complir el que té promès de no deixar maltractar als seus obrers per aquests homes que es creuen estar fins per damunt de la mateixa Direcció. L'aspecte i els fets d'aquest home, són molt deplorables.

S'està en unes cases molt baixes del carrer de Mata. Es molt valent, tant, que durant la vaga de contramestres es proporcionà una pistola per encendre el cap del primer dels seus companys que anés a treballar, i en canvi, més tard ell fou el primer esquírol.

De moment, ens contentem amb fer-ho públic. Un altre dia parlaran els fets. — PATANTAM

Moixiganga catòlica, apostòlica i romansos.

No ens sabríem pas estar, corresponent amablement a la descripció que «El Banyolí» (senyeu-vos! publica de la vinguda del Sr. Azaña, de ressenyar més extensament del que ell ho fa, la vinguda a Banyoles del Molt Il·lustríssim i Reverendíssim Senyor Bisbe de la Diòcesi — a finesa no ens guanya ningú —.

Però com que ens ha fet l'honor de descriure tan extensament i amb tot luxe de detalls l'arribada estada i comiat (ull! caixista; no *despedida*) del Sr. Azaña i en canvi dedica quatre miserables ratlles a la visita del Molt Il·lustríssim etz. Sr. Bisbe, i com que «noblesse oblige», ho ressenyarem nosaltres. Si incorrem en alguna omisió ja ens ho dispensaran.

Una gernació que omplenava tota la Plaça dels Turers (la mateixa que anà a esperar Azaña, més un — amb la banda de música que és de rigor, el rebé am frenètics aplaudiments. Li donà la benvinguda en nom del poble, Mossèn Pistola. Acte seguit, la comitiva es dirigí a visitar els malalts de del'Hospital i els vells de les Germanetes. Es repartiren uns centenars de bons de pa i carn als menesterosos. Després d'haver complert amb aquestes obres de misericòrdia, inherents a tot bon catòlic, s'organitzaren, a l'Hort del Monestir uns magnífics jocs de cucanya i seguidament es cantà un solemne Te Deum en acció de gràcies per tenir uns governants tant tolerants. I per fi, el Molt Il·lustríssim etz., dirigí la paraula als joves i vells allí reunits i en el seu superb conducció interior, s'entornà al seu humil palau no sense abans concedir la seva benedicció i 100 dies d'indulgència als lectors, col·laboradors i redactors d'«El Banyolí» per cada parenostre que diguin amb la santa i cristiana intenció de fer caure la República.

Però com que brams d'ase al cel no arriben...

BONAROSADA

El final d'una polèmica.

Hem seguit, sempre al marge, la polèmica que venen sostenint els directors d'«El Banyolí» i «Renovació» respectivament. I no n'hauríem parlat si no fos per la pena que ens causa el veure un home el qual s'ha embolicat en un assumpte liquidat amb anterioritat per ell mateix i ara no sap com ni de quina manera desfer-se'n. Si res més no, aquesta polèmica ens ha demostrat que quan un home no troba prous arguments per rebatre els de l'adversari, la seva prosa degenera fins a convertir-se en un seguit d'insults; també n'hem tret la conclusió de que el Sr. Malagelada no ha estat pas ni una sola vegada a l'altura que requereix la seva condició d'home lleis. I és que no hi ha res més depriment que sapiguer que la raó està de part de l'antagonista. I aquest és el cas i no altre.

Ara, que tothom és com Déu li ha donat entenent.

Necrològica

Victima d'una crudel malaltia ha mort a Puigpalter, la que fou esposa i filla dels nostres consois, Pere Güell i Josep Masó, respectivament.

La fatalitat ha pogut més que el bon zel dels veïns, companys nostres de Puigpalter que no van escatimar sacrificis per a arrencar-la de les urpes de la mort.

Als seus familiars els fem avinent el nostre més sincer condol, i a la vegada fem vots pel seu prompte restabliment de la malaltia que malauradament també sofreixen.

En pau descansi la finada.

AGLANS

Ço que ens perjudica:

- L'excés de fret a l'hivern.
- L'excés de calor a l'estiu.
- Una secada.
- Una predregada.
- La manca d'esperit d'associació.
- La desconfiança en nosaltres mateixos.

El panxa contentisme d'alguns que amb quatre pessetes ja es veuen rics i no han de menester l'apoi de ningú.

Aquells desgraciats que amb els ulls tapats per el vel de la ignorància, es fan esclaus voluntaris dels nostres explotadors gossets peteners, botxins de la seva família.

La desmesurada drossis de religió escampada amb tant tonta intenció per part dels que la propagan,

La intervenció en les contractes de conreu de les terres d'una mena de parassits que en diuen administradors.

I la inconsciència dels burgesos que al'legant que la vida es cara ens despullen a nosaltres i eis nostres familiars per vestir-se ells i els seus.

Els devots de Sant Isidre varen anar a Madrid a ensenyar la seba. Mireu que dir als madrilenys que si no eren mes és perquè la majoria dels propietaris «vagabundos de les nostres comarques, no els queden diners per fer cantar un cego. Es necessita una cara molt gruixuda per manifestar-se d'aquesta manera. Els obrers de Madrid, que no tenen pa al uil, varen adonar-se que a aquests devots del patró del poble que ells estan, anaven a fer comèdia, i varen fer-los-hi una estada agradable. Nosaltres el que voldriem que fos veritat, aixó de que no varen anar-hi molts per manca de mitjans, ja que aixís potser es farien càrrec de la situació en que ens hem trobat molts de nosaltres, de exigir-nos els arrendaments l'endemà d'haver caigut, i amenaçant-nos amb l'acomiadament, cas de no pagar lo.

Ens ha estat impossible complir la promesa que vàrem fer en el número prop-passat de publicar en primera plana el nom i cognoms del que va influir per tal que fos nomenat caporal del Somatent aquell cansalader que fa de jutge. Per tal de poder fer-ho en el número vinent, fins la «Meliu» que després d'una llarga temporada de no deixar-se veure de la Redacció s'ha presentat novament amb unes formidables ganes de treballar, està fent gestions i ens assegura que serà ella qui ho esbrinarà amb tots els detalls.

Ens plauria molt que així fos, i li hem aconsellat una entrevista amb el Sr. Alcalde, que ens han assegurat en sap quelcom.

Estem segurs que sortirà amb la seva. Les dones hi surten sempre.

Treballadors de la terra

Asststiu tots diumenge a Girona, al acte de protesta contra la «isidrada», que tindrà lloc en el Camp de Març.

No hi falteu!

Tip. «La Banyolina» Plaça de la Font, número 5